

PRIMER DESENARI DE LA «SOCIETAT DE BIOLOGIA»

HOMENATGE AL DR. TURRÓ

El dia 15 de desembre d'enguany va tenir lloc, a la sala dels Consells de la Mancomunitat de Catalunya, una sessió solemne amb motiu de complir-se el desè aniversari de la fundació de la Societat de Biologia, Entitat filial de la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans. Hom aprofità aquesta avinentesa per a dedicar un homenatge al nostre il·lustre col·lega Sr. Ramon Turró.

Presidia la festa el Sr. Josep Puig i Cadafalch, President de la Mancomunitat de Catalunya, el qual tenia als seus costats l'alcalde de Barcelona Sr. Marquès d'Alella, Dr. Turró, Sr. Josep M.ª Bofill i Pichot, President de la Secció de Ciències de l'Institut, i Sr. Jesús M.ª Bellido. Ultra altres personalitats varen concórrer al susdit acte el Sr. Bofill i Matas, Conseller de la Mancomunitat; Sr. Pere Rahola, diputat i President de l'Ateneu Barcelonès; Sr. Francesc Macià, diputat; Sr. Lluís Massot, tinent d'alcalde; Srs. Eduard Alcobé, Joaquim Ruyra, Pompeu Fabra, Lluís Nicolau d'Olwer, Gustau Pittaluga, Eduard Fontseré, Pere Corominas, August Pi i Suñer, Valls i Taberner, Ramon d'Alòs, Sr. Martí, President del Col·legi Oficial de Veterinaris de Barcelona i altres il·lustres personalitats.

Obert l'acte el Sr. Jesús M.ª Bellido va fer un parlament explicant que la festa tenia com a objecte celebrar el primer desenari de la fundació de la Societat de Biologia i amb ella dedicar alhora un homenatge al doctor Turró. Havem d'ésser modestos, digué, en les nostres coses; però la nostra tasca no haurà estat tampoc tan ínfima quan de tot arreu del món civilitzat, dels grans centres de ciència mundial havem rebut encoratjadores felicitacions i adhesions. Va continuar dient que una de les derivacions, la principal, de la festa que hom celebrava era l'homenatge al Dr. Turró com a tribut que li dedicaven els seus fills espirituals. Nosaltres li demanem — afegí — que accepti la placa que, ultra la valor de l'art i de la noble matèria aurífica de què és fet, enclou el sentit de les nostres ànimes. Final-

ment adreçant-se al Sr. President de la Mancomunitat li va pregar que amb les seves mans de savi i de governant remetés la placa a l'homenatjat.

A continuació el Sr. August Pi i Sunyer va llegir el Parlament que publicuem al final d'aquesta crònica.

El Sr. Martí, President del Col·legi Oficial de Veterinaris de Barcelona, ostentant la representació d'aquest i dels altres Col·legis de Catalunya, va llegir una comunicació adreçada a la Societat de Biologia donant compte de l'acord d'instituir el premi Turró a què es refereix el parlament del Sr. Pi i Suñer.

Seguidament l'il·lustre bacteriòleg Sr. Gustau Pittaluga va llegir unes quartel·les evocant l'antiga amistat que el lliga amb el Dr. Turró i aixecant el cor en homenatge a l'esmentat senyor «mestre de biòlegs i ciutadà honorable de Catalunya».

A continuació s'aixecà el Sr. Bofill i Pichot, President de la Secció de Ciències de l'Institut, i llegí el parlament que no ressenyem per tal com apareix publicat al final d'aquesta crònica després del parlament del Dr. Pi i Sunyer.

Va parlar després l'alcalde, Sr. Marquès d'Alella, dient que sentia una gran satisfacció en poder donar testimoni públic de l'adhesió de l'Ajuntament a l'homenatge al Dr. Turró, afegint que la Ciutat i amb ella tot Catalunya es sentia enorgullida de poder comptar entre els seus més ínclits ciutadans un home tan il·lustre com el Dr. Turró.

En nom de la Comissió Central de l'Ajuntament va pendre la paraula el regidor Sr. Lluís Massot, president d'aquella. La Comissió Central — va dir — m'ha fet especial comanda d'assistir a aquest acte d'homenatge. No he d'entrar a parlar de la personalitat científica de l'homenatjat; altres veus més autoritzades ja ho han fet; però jo us podria parlar del doctor Turró com a funcionari municipal. Si: nosaltres ens sentim orgullosos de poder tenir funcionaris municipals de la categoria del Dr. Turró. I ara us diré com la Comissió Central de l'Ajuntament s'adhereix a l'homenatge: el Dr. Turró en qualitat de funcionari municipal està subjecte a les regles de la jubilació; ell ha complert ja l'edat reglamentària i, per tal, era vingut el moment de jubilar-lo; però la Comissió Central, davant d'un cas com el del Dr. Turró, no va dubtar un sol moment a trencar la llei: homes de la vàlua del Dr. Turró no poden ésser jubilats.

A continuació va parlar el Sr. President de la Mancomunitat de Catalunya. La Societat de Biologia — digué — ha volgut celebrar el primer desenari de la seva fundació en aquesta sala plena de records i plena de esperances, i nosaltres ens en sentim honorats. Estem en un moment d'espirituals efervescències; jo comprenc prou bé les vostres ansietats en els estudis que feu, homes de la Biologia. A mi no em toca de parlar de la vostra ciència com a home, car els meus camins són ben diferents; però

us en podria parlar com a home de govern que duu les regnes d'un poble. En aquest acte hi ha una fita de la renaixença del país: hi hagué un temps que el nostre moviment intel·lectual no era sinó un moviment literari; després va iniciar-se el moviment científic en diversos caires; vingué, més tard, per fi, la ciència de la vida; és la ciència que estudia la Societat de Biologia. La ciència és una concreció de coses petites; les grans obres de la Societat són també concrecions de coses petites. Plau-me de fer remarcar el fet d'haver-li donat vosaltres a la Societat de Biologia, com a instrument d'expressió, la llengua catalana. Avui, potser, ja no fóra possible que una Universitat (a estil de governador) ens retornés un volum per ésser escrit en català. Avui les nostres publicacions van per totes les Universitats, i amb homes de tots els països ens entenem. Ens entenem amb gent que sojorna en allunyats indrets, i és perquè duem un esperit comú. Amb la Societat de Biologia honoreu la llengua de la terra; rebeu, doncs, la meva felicitació. Feu l'acte de commemoració del primer desenari cercant motivació en l'homenatge a un home; això demostra que sou modestos i que sou nobles i aquesta noblesa vos honra. I jo a aquest acte voldria associar-hi el passat (en primer lloc la figura d'En Prat de la Riba a l'entorn de la qual ens sentim encara emocionats), el passat tremolós d'afany científic de les nostres generacions que ens precediren en els camins de la vida.

I adreçant-se després al Dr. Turró, digué: Amb tot aquest sentit jo us faig present d'aquesta placa feta en or perennal, on hi ha la vostra efígie, per tal que la vostra efígie duri per sempre. L'or trobat sota la terra, després de molts segles es conserva; el bronze s'oxida i el ferro també, però l'or es permanent; desitjo que així sia el vostre nom i la vostra obra, com l'or. Anys a venir el vostre nom i el de Catalunya sia empeltat en l'arbre del saber. La nostra pàtria tot just comença: durant anys i segles hem viscut altres vides: allò que pobles més afortunats tenen ja, d'ençà del segle xv, tot just ara nosaltres hem de començar-ho. La Mancomunitat hi posarà tot el que podrà; tenim plena consciència del que val el tenir savis en un poble; que la cosa més productiva és la ciència i l'educació.

A continuació s'aixecà el Dr. Turró emocionadíssim i amb ell tota la concurrència. No sé — va dir — com agrair-vos això que m'esteu fent. No m'ho mereixo. Jo vell, jo obscur, mai no podia pensar que uns joves, que he vist nois, als quals potser sí que he deixat alguna cosa, però als quals jo dec molt, em dúguessin a un moment com aquest. Després de referir-se en sentides paraules a la tasca realitzada pels Srs. Bellido, Pi Suñer, Pittaluga i Bofill i Pichot, fa constar la importància del Laboratori Microbiològic Municipal mercès a l'esforç de l'Ajuntament de Barcelona que sap fer-se intèrpret dels superiors corrents de cultura del poble que representa. Referint-se a la Societat de Biologia digué que allò que aquesta Institució fa en el seu ram ha d'estendre's a altres rams de la ciència; que és així com són forts els pobles i asseguruen llur llibertat. Acabà adreçant-se al senyor

President de la Mancomunitat dient-li que el compti sempre com a treballador i ciutadà de Catalunya.

Hom va donar compte després d' les Entitats adherides a l'acte, que foren les següents:

Mancomunitat de Catalunya; Ajuntament de Barcelona; Consell de Pedagogia, Comissió d'Educació General de la Mancomunitat; Comissió Central de l'Ajuntament; Comissió de Cultura de l'Ajuntament; Institut d'Estudis Catalans; Acadèmia de Ciències; Acadèmia de Medicina; Acadèmia de Bones Lletres; Universitats de Barcelona, Madrid i Tolosa; Facultats de Medicina de Barcelona, Madrid, Valladolid, Tolosa i Nàpols; Institut d'Investigacions Biològiques de Saragossa; Institut Cajal; Arxiu d'Et-nografia de Catalunya; Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana; Ateneu Barcelonès; Centre Excursionista de Catalunya; Escola d'Agricultura; Escola d'Infermeres; Col·legis de Veterinaris de Catalunya i Mallorca; Laboratori Municipal; Institut d'Electricitat i Mecànica; Institut Francès de Barcelona; Càtedra de Biologia general del Col·legi de França; Societat Espanyola de Biologia; Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya; Laboratori d'Investigacions Físiques de Madrid; Conseller i Servei de Sanitat de la Mancomunitat; Cos de Veterinaris Municipals de Barcelona; Institut Municipal d'Higiene de Barcelona; Serveis Tècnics d'Agricultura i Ramaderia de la Mancomunitat; Ministeri d'Instrucció Pública; Escola de Funcionaris; Escola d'Alts Estudis Comercials; Laboratori de Vacunació antitífica de l'Exèrcit francès; Institut Espanyol d'Oceanografia; Institut d'Higiene d'Alfons XIII; Seminari de Psicologia de la Mancomunitat; Associació Catalana d'Estudiants; Residència d'Estudiants de Catalunya; Ateneu d'Interns de l'Hospital de la Santa Creu; Escola de Veterinària de Saragossa; Escola de Treball de la Mancomunitat; Extensió d'Ensenyament tècnic de la Mancomunitat.

Publiquem a continuació els dos abans esmentats parlaments dels Srs. Pi Suñer i Bofill i Pichot.